

GENEALOGIAI FÜZETEK

CSALÁDTÖRTÉNETI FOLYÓIRAT

IX. ÉVFOLYAM

1911

1. SZÁM

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SZERKESZTI:

CSIKSZENTMIHÁLYI SÁNDOR IMRE

KIADJA A SZERKESZTŐSÉG

IV, 148 (472nd)

MEGJELENIK KÉT HAVONKÉNT
ERDELYI MUZEUM

70 * 1915. APR. 20.

KÖNYVTÁRA.

KOLOZSVÁR

STIEF JENŐ ÉS TÁRSA KÖNYVNYOMDÁJA

TARTALOM:

Lap

PERSIÁN KÁLMÁN. A lengyelfalvi Orbáncsalád bárói ága	1
SEBESTYÉN JÓZSEF. A lengyelfalvi Orbáncsalád czimere	12
SÁNDOR IMRE. Csikszéki lustra 1658-ból	15
Báró APOR PÉTER Lusus mundija. Fordította <i>Szász Ferencz</i>	23
GYÓRFFY ISTVÁN. Vármegyék és városok le:éltáraiban őrzött armálisok. 1790—1816.	26

ADATTÁR.

1637 nov. 23. Segesvár. Rákóczi György kinevezi Csegezi Mihályt Aranyosszék főkapitányává—	31
1671 szept. 7. Kolozsvár. Fenesi Mihály özv. Rácz Péterné—Macsikási Klárától a papokat illető bort és gyászba öltöztetett lovat kéri	

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGY ÉVRE 8 KORONA, — FÉLÉVRE 4 KORONA.

Szerkesztőség: Wesselényi Miklós-utca 7. — **Kiadóhivatal:** Mikó-utca 2.

Családtörténeti kérdézősködésekre csak előfizetőknek válaszolunk.

ELŐZŐ ÉVFOLYAMAINK

	I.	évf.	1903.	2 kor.
	II.	"	1904.	8 kor.
	IV.	"	1906.	6 kor.
a következő árakon	V.	"	1907.	4 kor.
rendelhetők meg	VI.	"	1908.	6 kor.
a kiadóhivatalban:	VII.	"	1909.	6 kor.
	VIII.	"	1910.	8 kor.
	I—VIII.	"	(teljes)	56 kor.

ÚJ FOLYAM VI. KÖTET

XXVIII. KÖTET 1911

ERDÉLYI MÚZEUM

KIADJA AZ „ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET“

A BÖLCÉSZLET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

AZ ERDÉLYI NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRA

ÉREM- ÉS RÉGISÉGTÁRA

KÖZLÖNYE

Szerkeszti: ERDÉLYI PÁL

Megjelenik évenként hat füzetben

Az ERDÉLYI MÚZEUM a szakosztály tagjainak rendes illetményök 8 korona tagdíj fejében. Az Egyesület alapító és rendes tagjai, kik más szakosztályhoz csatlakoztak és pártoló tagjai két koronaért kedvezményképpen kapják. Előfizetési ára nem tagoknak és könyvkereskedőknek 10 korona. ~~Közzététel~~ Az ERDÉLYI MÚZEUM szerkesztését és kiadását illető tudakozódások a szerkesztőt (Kolozsvár, Egyetemi könyvtár); tagdíjak és előfizetés az Egyesület pénztárosát, Lendvay Emilt (Erdélyi Bank) illetik.

GENEALOGIAI FÜZETEK

CSALÁDTÖRTÉNETI FOLYÓIRAT

CZÍMEREKSEL ÉS LESZÁRMAZÁSI TÁBLÁKKAL

SZERKESZTI

CSIKSZENTMIHÁLYI
SÁNDOR IMRE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

KILENCZEDIK ÉVI FOLYAM

KIADJA A SZERKESZTŐSÉG

KOLOZSVÁR
STIEF JENŐ ÉS TÁRSA KÖNYVSZAJTÓJA
1911.

134588

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TARTALOM.

I. Értekezések és önálló cikkek.

Apor Péter báró Lusur mundija. Fordította: <i>Szász Ferencz.</i>	23, 53, 78, 121
Győrffy István. Vármegyék és városok levéltáraiban őrzött armálisok. 1790—1816. --- --- --- ---	26, 84
Kis Bálint, Baczkamadarasi. Thurzó György nádor jogtalanul mellőzött örökösei. (1 címerrajzzal.)	133
S. Gyulai Rikárd. A marosnémeti és nádaskai Gyulai család. (3 címer-, 8 pecsétrajzzal és 1 arczképpel. --- --- --- ---	65, 89, 109, 136
Persian Kálmán. A lengyelfalvi Orbán család bárói ága. (1 címerrajzzal és 2 képpel.) --- --- ---	1, 33
Péter Lajos. Adatok a szentkatolnai Fekete család történetéhez. --- --- --- ---	119
Sándor Imre. Csikszéki lustra 1658-ból --- --- --- ---	15, 47
--- --- Háromszéki lustra 1691-ből --- --- ---	73, 102, 126
Sebestyén József. A lengyelfalvi Orbán család címere. (1 címer- és 3 pecsétrajzzal.) --- --- ---	12

II. Adattár.

1637 nov. 23. Segesvár. Rákóczi György kinevezi Csegezi Mihályt Aranyosszék főkapitányává. <i>K. Weress Sándor.</i> --- --- --- ---	31
1650 okt. 3. Marosvásárhely. Nagy Szabó Ferencz, a krónikaíró, megveszi unokahugától Szócs Annától a marosvásárhelyi várban levő házrészét. <i>Kelemen Lajos.</i> --- --- --- ---	105
1658 aug. 2. Tusnád. Báthory Andrásné Zakreska Anna temetési meghívója. <i>Lukinich Imre.</i> --- --- ---	130
1669 decz. 14. Aranyosmedgyes. Debreczeni Ferencz lakodalmi meghívója. <i>Ifj. Biás István.</i> --- --- ---	59

IV

1669 decz. 20.	Aranyosmedgyes. Zoltány Farkas lakodalmi meghívója. <i>Iffj. Biás István.</i> --- --- --- ---	60
1671 szept. 7.	Kolozsvár. Fenesi Mihály özv. Rácz Péterné—Macskási Klárától a papokat illető bort és gyászba öltöztetett lovat kéri. <i>Iffj. Biás István.</i>	32
XVII. v. XVIII. sz.	Ismeretlen nevű pap folyamodványa egyik Serédihez. <i>Kelemen Lajos.</i> --- --- --- ---	107
1719 márcz. 19.	Nagysajó. Gróf Teleki Anna a nagy Teleki Mihály leszármazottjairól. <i>Iffj. Biás István.</i>	87
1723—1759.	— Boros József családi följegyzései. <i>Kelemen Lajos.</i> --- --- --- ---	144
1742 jan. 5.	Nagyszeben. Teleki Klára halála. <i>Iffj. Biás István.</i>	60
1744 nov. 13.	Bécs. Lengyelfalvi Orbán Elek bárói oklevele. <i>Persián Kálmán.</i> --- --- --- ---	62
1744—1784.	— Kacsó Mihály följegyzései. <i>Kelemen Lajos.</i>	88
1765 márcz. 6.	Alsócsernáton. Kisborosnyói Tompa Miklós leszármazása. <i>Iffj. Biás István.</i> --- --- --- ---	64
1768—1828.	— Kivonatok a csikmadarasi római kath. egyház régi anyakönyveiből. <i>Bogáts Dénes.</i> --- ---	145
1769—1824.	— Bágyi Nagy József családi följegyzései. <i>Köblös Zoltán.</i> --- --- --- ---	146
1772. jan. 14.	Harsányi János széki gróf Teleki Sámuelről oltalmat kér. <i>Iffj. Biás István.</i> --- --- --- ---	130
1784 szept. 26.	Forgolány. Csehi Biki György nemességi bizonyítványa. <i>Iffj. Biás István.</i> --- --- --- ---	132

III. Irodalom.

Sándor Imre: Czímerlevelek. II. füzet. --- --- --- ---	148
Veres Andreas: Fontes Rerum Transylvanicarum. Tomus I.	147

IV. Vegyes.

Kérdések --- --- --- ---	64
--------------------------	----

A lengyelfalvi Orbán család bárói ága.

(Első közlemény.)

A székelység őstörténetének még ma is homályosan bevilágított rengetegébe vész el az a sugár, mely a székely eredetű családokról a hagyományok s az aránylag kevés fennmaradt hiteles iratokból verődik vissza. Az ismert és kritikát kiállott oklevelek s a székelység történetével foglalkozó irodalom azt bizonyítják, hogy Erdély különválásakor politikailag kialakult három nemzet a magyar, szász és székely között, ez utóbbi nemzetnek annyira sajátos intézményei voltak, melyek semmiképen se hasonlítottak a másik kettőhöz. De erősen bizonyítják azt, hogy a székelység előretolt őrserege volt a római magyarságnak s törhetetlen védője a természetalkotta határoknak. E különleges helyzet teremtette meg számára azt a korlátlan szabadságot, mely kezdetben nem ismerte a *főrendet*, sem a *lófőt*, sem a *gyalogszabadot*, de ismert székelyeket, a kiket „szegények mindig lesznek közöttetek” ige szerint gazdaságilag rangsoroztak. Meghagyták az egyforma politikai jogokat, de megteremtették közöttük a társadalmi válaszfalakat. Ez a kialakulás szülte azokat a véres harczokat a fejedelemség korában, mely számukat apasztotta, morális akaraterejüket megbénította s bizony nem ritkán mindnyájuk szabadságát időnkint eltörölte.

A lengyelfalvi *Orbán* család története szorososan egybeforr a székelység történetével. Egyike ama már kevés kiemelkedett székely-

családoknak, kiknek pusztuló udvarházai és ősi birtokai között a törzsfészek az élő utódoknak birtokában van még.

A legrégebb ismert adat az, hol *Orbán János* 1555-ben az agyagfalvi Székely Constitutiók aláírójaként ismeretes.¹

1576-ban *Orbán Ferencz* juratus notarius, de sem ő, sem az előbbi János nem Lengyelfalváról szerepel, mert Lengyelfalva a székelybirtokok között 1576-ban (Illustrissimi Principis) fejedelmi tulajdon.² Udvarhelyszéki származásuk mellett külső bizonyíték Jánosnál az agyagfalvi szereplés, *Ferencznél* a helyhez, tehát ez esetben Udvarhelyszékhez kötött összeírás,³ továbbá az a körülmény, hogy ezután a *lengyelfalvi* származás a XVII. századi *Orbánoknál* mindig jelezve van. Így legelőször az 1606-iki *Básta-féle* összeírásban, hol említve van *István* mint primipilus, azaz lófőszékely.⁴ *István* már 1609-ben udvarhelyszéki alkirálybíró, kinek két fia van *Ferencz* és *Miklós*. *Miklóstól* és feleségétől, *Benedek Katától* származik a család nemesi ága,⁵ mivel a később keletkezett többi ág kihalt.

1653-ban lengyelfalvi *Orbán Ferencz* táblai assesor, az Approbatae Constitutiones szerkesztő-bizottságának tagja.⁶ Feleségétől *Kecseti Borbálától* való fia, *Péter*, ki 1639—1646 között udvarhelyszéki alkirálybíró volt. *Péter* fia *Pál*, kinek felesége bögözi *Farkas Ferencz* leánya, *Ilona*: *Pécsi Simon* kancellár, a szenterzsébeti szombatosok vallásalapítójának unokája. *Pálnak* fia *I. Elek*, a család szerencsés birtokszerzője, kinek fennmaradt végrendelete rendkívül becses genealogiai adatokat tartalmaz, nemcsak a maga, hanem mintegy tizenöt más erdélyi nemes családra is.⁷

¹ Századok. 1891. 201. l.

² Szádeczky L. Székely Oklevéltár. IV. 39. l.

³ U. o. 271. l. és Századok. 1891. 201. l. *Jakab Elek* szerint II. *Rákóczy György* korlátnokja *Orbán Ferencz*.

⁴ Székely Oklevéltár. V. 298. l.

⁵ *Kövár László*: Erdély nevezetesebb családai 198—199. l. *Nagy Iván*: Magyarország nemes családai VIII. 233—235. l.

⁶ Approbatae Constitutionis. Váradl I. kiadása 1653. 251. l.

⁷ *Lengyelfalvi id. Orbán Elek* végrendelete. Eredetije az Erdélyi Nemzeti Múzeum Levéltárában. Oklevelek Törzsgyűjteményében. Kiadva: Történelmi Tár. 1891. 480—504. l.

• *I. Elek* édesatyjáról, *Pálról* annyit tudunk, hogy 1673 november 29-én és december 2-án Gyulafehérvárt a Toroczkyakkal valami peres ügye volt. 1676 november 27-én, 1680 május 25-én ugyanott; 1693 december 9-én Küküllővárt, 1698 október 4-én ismét Gyulafehérvárt kelt iratokban fordul elő neve és aláírása. A küküllővári iratban gyűrűs pecsét van Paulus Orbán körirattal, de azt *I. Elek* használja.¹ Ez iratokat mind Orbán Balázs ajándékozta az Erdélyi Múzeumnak. *I. Elek* a végrendeletében ír apjáról: „Az én édes atyámat hívták Orbán Pálnak és noha az atyámnak feles gyermekei voltak, a többi mindnyájan decedáltak, maradtunk mi ketten az öcsémmel, Orbán Simon urammal,“ ki magtalanul halt el.² Végrendeletének első bekezdését szórul-szóra ideiktatom annak indokolására, hogy fiára nemcsak vagyont, hanem jogcímekeket is hagyott több birtok megszerezésére. Ebben *I. Elek*-nek kiváló szerencséje volt, lévén ő aranyosszéki főtisztviselő, 1711 után, a mikor sok gazdátlan jószágot juttatott a sors kezeihez jó összeköttetései következtében.

„Én lengyelfalvi idősbik Orbán Elek minthogy Istennek kegyelmességében az mostani aetas szerént életemnek végéhez közelíttem és nemsokára, ha addig vihetem az hetven esztendő is közelitem: legelső scopusom az, hogy az én lelkemet az örökkévalóságra készítsem, azután második az, hogy az én acquisitumimról dispositiót, rendelést tehessek. Levén énnekem immediatus successorom *a magam nevemen való egy fiam*, őtet concernálja, mind mobile és immobile bonumom és minden acquisitumom. Hogy pediglen acquisitumimban és az aviticum bonumimban az fijam dirigálhassa magát, ezen testamentumomban akarom exponálni és explicálni mind az aviticumnak, mind pediglen az acquisitumnak rendit és módját cum deductione genealogiae.“

¹ Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárában Oklevelek Törzsgyűjteményében. A családi pecsétekről és címerkekről lásd: K. Sebestyén József értekezését ugyan e számban.

² Orbán Simon felesége Baranyai Mária, (Gróf Teleki-Nemzetség levéltárában Marosvásárhelyt, gróf Földvári oszt. 1713 márczius 17. oklevélben.

Életrajzi adatait e végrendeletből összefoglalva megtudjuk, hogy 1670 körül született Lengyelfalván, Kolozsvárt tanult. 1690-ben látta és elég bőven ír a Tököly zernesti győzelméről, ki Erdélyből kiszorítottván, Orbán Elek édes atyja Pál is öt évig bujdokolt vele. Ez alatt ő édes anyjával a Pécsi Simon unokájával gazdálkodott Lengyelfalván. Megírja, hogy öcscse Simon, kivel sok baja volt, Nagyszombatban tanult, onnan Bécsbe ment jezsuitának, de másfél év múlva hazajött s neki a birtok osztozásnál állhatatlanságával sok bosszuságot okozott. Megnősült 1702 novemberben, elvevén galgói Rácz István özvegyen maradt leányát három gyermekkel, kinek első férje Felvinczi Zsigmond fia, József volt. Mint írja, 1703-ban megkezdődött a revolutio s 8 esztendeig tartott. Ez idő alatt Moldvában tartózkodott. Jellemző ez arra nézve, hogy II. Rákóczi Ferencz szabadságharcza mennyire nem lelkesítette az erdélyieket s főkép a székelyeket. E nyolcz év alatt lengyelfalvi kis udvarházuk is leégett. Apja, anyja, ipja meghaltak. Hozzálátott az apai rész birtokainak rendezéséhez, megosztozván öcscsével Simonnal. Ebből tudjuk, hogy ősi apai örökölt jószágok a lengyelfalvi, szentléleki, malomfalvi, sükei, dialfalvi, karácsonfalvi és szolokmai portiók. Édes anyjáról, Farkas Ilonáról, a bögözi, dersi, agyagfalvi, czibrefalvi, gyepesi portiók, udvarházak helyeivel együtt.

Kiválóan kedvezett neki a sors felesége örökségeivel. Így jutott Magyar-Frátához, Szoporhoz Kolozsmegyében, Szolnokdobokában a falkusai és galgói¹ részekhez, Aranyosszéken Harasztoshoz, hol lakott s hol főkirálybirája lett a Széknek 1732-ben. Több ízben volt a szebeni országgyűléseken. Harasztoson udvarháza volt ekkor, melyet valami Barta Balázs nevű deák építtetett.² A frátai jószágba gróf Steinville István segítette be, Erdély akkori katonai főparancsnoka. E jószágot felesége édes fiukra *II. Elekre* iratta azért, mert Orbán Elek Felvinczi József jogán kijárta a harasz-

¹ Kádár József: Szolnok-Doboka vármegye monografiája III. 432, 433. l.

² Orbán Balázs: Székelyföld V. 81. l.

tosi jószágot. Felesége 1726 februárius 2-án halt meg Harasztoson s Kolozsvárt a mai piarista templomban van eltemetve, melyet a jezsuiták 1718-ban kezdtek építeni és épp azelőtt egy évvel 1725-ben fejeztek be.¹ Felesége halála után leromboltatta a harasztosi udvarházat és egy nagy kastélyt kezdett építeni fia részére. E kastélyról egykorú kép van a család birtokában 1767-ből. A kastély emeletes, nagy, erős kőépület a templom közelében, de, mint Orbán Balázs írja, 1815-ben kigyult a hozzá közelfekvő serfőzőház s ettől a fél falu a templommal s a kastélylyal együtt leégett. A romok sokáig fennmaradtak s később a Toroczkyak birtokába került, kik a hatalmas kövekből utat csináltattak. Harasztos községében a hagyomány után élénk emlékezetben van e hatalmas építmény s a helyét ma is mutatják a falusiak, valamint az utat is, hova a köveket széthordták. Bölcselelőrelátással határjárást tartatott és a birtokot vásár útján egy tagban egyesítette. Szép kertet és juh esztenát csináltatott. Kivánsága szerint kis unokája mellé temettette magát „a szőlő lábján“ minden pompázás nélkül.

Utolsó tanácsa fiának és a Nemes Szék-nek szól.

Fiát inti a birtokok megtartására a fiuágon „a leányit pénzzel emarítálja, a fiuágot observálja pro haerede.“

Aranyosszéknek meghagyja, hogy idegen főtisztjők ne legyen, hogy ne kellessék a székéből kijárni audentia kérni, mint Apor István idejében Csikból Keczére,² Udvarhelyszékről Csesz(t)vére. E végrendelet kelte után (Szeben, 1740 május 3) meghalt Harasztoson 1742 júliusban s ott is temették el.

¹ „Halottl predikazio. Melly, A' Tekintetes és Nemzetes galgai Rácz Borbára Asszonynak, Tekintetes Nemzetes lengyelfalvi Orbán Elek Uram kedves Házas-Társának Temetése napján, Kolozsvárott a' Piatzi nagy Templomban, a' R. Catholica Eklésiának Plébánussától mondatott, 1726. Eszten-dőben, Májusnak 26-dik napján. Nyomtatattott Kolozsvárott, 1726. Eszten-dőben.“ 4° 8 lev. (Az Erdélyi Nemzeti Múzeum Könyvtárában lévő eredeti példányról.)

² Kecze, Maroskecze Torda-Aranyosmegyében; Csesztve, Magyar-Csesztve Alsófehérmegyében.

Az Aranyasszéknék főkirálybirája
Orbán Elek meghalt julius havába
Igyenes jó magyar, szokimondó vala
Tisztességes körben vala szép tréfája.¹

Örökségül hagyott tehát fiára *II. Elekre* egy szépen berendezett törzsbirtokot több más jószágrészszel együtt, melyek közül még a tövisit is meg kell említenem, hol Orbán Balázs szeretett tartózkodni. De örökségül hagyta e mellett cum jure successiois az aranyosszéki főkirálybiróságot is, melyhez Mária-Terézia uralkodása kezdetén könnyű volt megszerezni a primipilus székelyből primorrá nőtt Orbán familiának a bárói méltóságát.

II. Elek született 1703 körül valószínűleg Lengyelfalván. 1722 és 1723-ban a kolozsvári konviktusban student, írja róla Kemény József.² Anyja, galgói Rácz Bora, buzgó katolikus nő nevelte az ifjút s a jezsuiták akkori híres kollégiumában szerezte meg azt a mély vallásosságot, melyet később a bárói rang adományozásakor ezen oklevélben kifejezésre is juttatott a királyi kegy. Sajnos, élete körülményeiről kevés írott adat maradt fenn, mert a mi a család irataiból fennmaradt Orbán Balázstól, az Erdélyi Múzeumnak ajándékozott levelek közül inkább apjára és elődeire vonatkozik. Apor Péter 1741-ben azt írja róla: „Finom ifju ember Orbán Elek“, akkor még nem volt báró, mert a bárói oklevél *1744 november 13-án kelt Bécsben s csak 1746 február 15-én hirdettetett ki Gyulafehérvárt.*

Vargyasi báró Daniel István önéletrajzában³ panaszkodik, hogy báró Orbán Elek, ki pedig nem oly régi nemes uri familiából való mint ő, mindig elébe került a hivatali rangfokozatokban

¹ Apor Péter verses műveiben. Magyar Tört. Emlékek. Írók II. oszt. 36. köt. 329. l.

² Kemény József: Repertorium Nobilitatis Transsilvanicae. Tom. IX.

³ Descriptio vitae Stephani liberi baronis de Daniel et Vargyas (Szeben.) 1764. 58—59. l. A könyv széljegyzetén Kemény kezeirásával 1745 van írva. (Eredetije az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárában.)

s ezt gróf Kornis Antalnak köszönhette, mert ennek Orbán Elek 2000 frt adósságát elengedte. Ezért pártolta volna Orbán Eleket Kornis Antal, ki tartományi főbiztos (commissarius supremus provincialis), 1742-ben már főkormányászéki tanácsos volt. Daniel elke-
sередése annál nagyobb volt, mert Kornishoz vérszerinti atyafiság
füzte s mint írja, megbüntette őt ezért az Isten, mert sok ezüst
pénzét elvesztvén, buskomorságba esett s nem sokára azután
meg is halt.

Bármennyire fájt a mellőztetés vargyasi Daniel Istvánnak,
ki századának egyik legműveltebb litteratus férfja volt, látnia kellett,
hogy korának ama nyolcz-tíz székely főnemes családja közé, kik
bárói és grófi rangra emelkedtek, az Orbánok is belekerültek. A
birtokszerző, szerencsés kezű *I. Elek* jól elkészítette fiának az utat
s Mária Terézia uralkodásának története bizonyítja, hogy kis prak-
tikával nem volt nehéz a circumspectus székely primipilusnak
megszerezni a báróságot. Megérthetjük most már Gyalogi János
jezsuita páter és kiváló hitszónok ama üdvözlő versét, melyet II.
Orbán Elek bárósítása alkalmával irt s a mit Kemény József a
diploma kihirdetésének évéről feljegyzett:

„Culmen in hoc primus montanum
Stemma levasti
Neminis auguriis conveniente via:
Quod fortuna tibi tribuit, quod gratia dotes
Tot radiis Orban das anagramma baron.“

„Senki jövendöléseivel meg nem egyező uton“, azaz senki
se gondolta, hogy Orbán Elek oly hamar báróvá lesz. Csaknem
meggyőz bennünket Daniel István panasza, ki Kornis Antal 2000
frtos ügyének akarja tulajdonítani Orbán Elek gyorsan emelkedő
pályáját. Akárminő gondolatokkal forgatjuk a megfakult írásokat és
könyveket, kétségtelen, hogy Orbán Elek a család emelkedésének
csúcspontján áll. Apja szerencséje, gyakorlati esze s családjának
jövendőjéről való gondoskodás gyümölcse első sorban e kitün-
tetés s ha Apor Péter „finom ifiú ember“-nek mondja II. Eleket,

érdemesnek találta őt kora is e kitüntetésre. Maga a bárói diploma a következőképpen indokolja meg Orbán Elek rangemelését:¹

„Isten végzése szerint kegyelmességünkre bizott népek szerencsés kormányzásában törekvéseink annál üdvösebben érvényesülnek, minél inkább beragyogják az egyes családok fényét a mi jóindulatunk királyi sugarai, amennyiben hű alattvalóink érdemei jutalomra méltóknak látszanak. A te családod régi nemességét bizonyítja az is, hogy az említett fejedelemség approbata constitútiói szerkesztésének idejében is, amint ez azoknak határozatából megállapítható, lengyelfalvi Orbán Ferencz, ugyanazon fejedelemségben, mint királyi táblai ülnök érdemeket szerzett; nyilvánvaló jelét adta, hogy ő is nemes ősök nemes véréből származott s e nemességet utódaiban rokonságaival mindkét ágon növelte, ő maga is békében és háboruban szolgálataival sokféle érdemeket szerzett; közelebbről pedig a te atyád, mint aranyosszéki főkirálybíró nemcsak tisztében járt el dicséretesen, hanem az egész fejedelemséget érdeklő alkalmakkor is irántunk s császári házunk iránt hűségének derék tanujelét adta; téged is jeles tulajdonságaidért ugyanerre a hivatalra emelvén, hűségednek nem kisebb jelét adtad; néhány hívünknek hathatós ajánlatára s meghallgatván a te kérésedet is s tudván, hogy ez előmeneteledre, hazád szolgálatára erősebb ösztönző s mások számára is jó példával szolgál: tehát téged *lengyelfalvi Orbán Elek* s feleségedet *uzoni Béli Klárát*, fiadat *Antalt*, leányaidat *Katalint* és *Erzsébetet* s azon gyermekeidet, kik Isten ajándékából ezután születnek s ezek mindkét-nemű utódait és örököseit örökre ezen Erdély fejedelemségünkben, valamint Magyarországon s más tartományainkban élő bárók vagyis főrangúak rendjébe és osztályába a *lengyelfalvi báró* előnévvel befogadunk, sorolunk stb.

S kegyelmünk szemmel látható jelétül adjuk azon ősi cízmert,

¹ Márkos Albert unitárius főgimn. tanár szives és gondos fordítása.

melyet eddig használtál, azzal a hozzáadással, hogy az igazhivő képességgel összekötött katonai vitézséged jeléül rózsafüzér vagyis a szentséges szűznek olvasó-koszoru imajelvénye a kard markolatán áthuzva legyen hozzáadva¹ stb.“

1742-ben édesatyja halála után Aranyosszék a maga és apja érdemeiért főkirálybiróvá választja² vargyasi báró Daniel Elekkel szemben.

Vallásos érzületét bizonyítja az, hogy Szolnok-Dobokában, Falkusa községben 1748-ban egy elköltözött jobbágya házat papi lakhelyül adta az egyháznak és hozzátartozó fekvősegeit a lakosok közt felosztotta.³ De gondoskodott a harasztosi templomról és egyházzól is. Egykori, fára-festett kép maradt fenn a család birtokában, mely mutatja, hogy a hatalmas emeletes kastély és udvar mellett igen szép barokk izlésű templom állott órával ellátott toronnyal. Ennek kegyurai voltak az Orbánok. Kétszer nősült; első felesége benczenci Olasz Krisztina, benczenci Olasz Mihály és Matskási Anna leánya,⁴ ki vagy meghalt, vagy a kitől elvált, mert már a diplomában említett gyermekei, köztük a legidősebb is uzoni Béli János leányától, Béli Klárától valók. 1753-ban halt meg s Harasztoson temették el.

Özvegye 1756 után harmadszor is férjhez ment báró Kemény Simonhoz.⁵ Ezt onnan is bizonyíthatjuk, hogy Szolnok-Dobokában a galgói birtokrész 1750-ben Orbán Eleké, 1756-ban még Orbán Eleknéé. 1760-ban azonban már fia, Pál, adja el e birtokot és a magurai

¹ A pontos címerleírást a rajzokkal együtt lásd: a Genealogiai Füzetek ugyane számában, K. Sebestyén József értekezésében.

² Orbán Balázs: Székelyföld. V. k. 14. l.

³ Szolnok-Doboka vm. monografiája. III. 434. l.

⁴ Magyar Történelmi Emlékek. II. oszt. Írók. 38. kötet. 570. l. Apor Péternek Halmágyi Istvánhoz írt leveléből.

⁵ Mike Sándor: Collectio Genealogicae Nobilitatis Transilvanicae, B. 2. 545. Az Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárában.

⁶ Aranyosszék iratai között *Urs* kötet 1769. 69. lap. Határozottan II. férjének mondja „ifj. Liber Báró Orbán Elek“-et. Báró Kemény Simon Mike S. idézett gyűjteményében. 544.

részét. Hat gyermeke közül *Erzsébet* még apja I. Elek életében meghalt. 1776-ban Ajtonban, Kolozsmegyében lakik második feleségével, kit ez év július 3-án veszített el örökre.¹ *Antal*, a legidősebb, első felesége gróf Haller Ágnes, második gróf Kuun Zsuzsanna utódok nélkül halt meg. Róla írja Kőváry László, hogy címertani munkájának kézírata fenmaradt gróf Mikó Imre könyvtárában.² *Katalin* Apor Gáborhoz ment nőül s 1779 körül halt meg.³ Antal életrajzát még azzal egészíthetem ki, hogy 1753-ban ő is, mint atyja, a kolozsvári konviktusban nevelődött s Kemény József feljegyzése szerint verseket frogatott.⁴ Így érthető, hogy a bárói ág első hajtása szeretettel foglalkozott a címertannal s ha tudjuk azt, hogy Palma Carolus, a század divatos heraldikusa címertani munkáit többször kiadta, nem csodálkozhatunk azon, hogy a még friss arisztokrácia ifjainak kedves studiuma volt. Még inkább igazolja az a körülmény, hogy a negyedik gyermek, *Ferencz*, ki 1745 körül született, 1766-ban Palma Heraldikáját Mária Terézia királynőnek ajánlja. Ferencz Nagyszombatban tanult, bölcsészetmesteri fokozatot nyert 1766 augusztusában.⁵ Az esztergomi érseki egyházmegye felszentelt papja („sacerdos“) volt. E pályára praedestinálta őt erősen vallásos nevelése, a kor hangulata, mely a főnemesi családból származó ifjaknak itt is fényes jövőt ígért. Párhuzamos vonásokat találunk nagyapja, I. Elek testvérének, Simonnak élete és Ferencz a második hajtás között. Simon is papi pályára indult. Nagyszombatban tanult; jezsuitának készült, de odahagyta a szerzetesi csuhát. Ha jól következtetek, akkor mintegy

¹ Genealogiai Füzetek 1909. 42. lap. B. Josinczi Lajos följegyzései.

² Mikó Imre gróf irattára és könyvei nagy része 1910 végén került az Erdélyi Nemzeti Múzeum könyvtárába. Rendezés alatt lévén, remélhető, hogy még előkerül e kézirat.

³ Aranyosszék levéltárában *Hunyadi* kötet. 1779. év 177. l.

⁴ Kemény J. Repertorium Nobilitatis Transsilvanicae Tom. IX. Az Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárában.

⁵ Palma Car. Fr. Heraldicae Regni Hungariae etc. Vindobonae. 1766 Asseritationes. etc. függeléke címlapján.

fogadalmat látok a szülők akaratában, kik a három fiu közül a másodikat a „Megváltó katonái“ közé szánták. Jeles theologiai képzettségének eredményeként a következő munka maradt fenn tőle 1769-ből: Orbán Franc. Xav. I. b. Panegyricus Divo Ignatio dictus, dum incluya facultas theologica in universitate Tyrnaviensi, anniversarios eidem tutelari suo honores persolveret.¹

Szépen indult pályáját otthagyta azonban s 1772-ben hazajött gazdálkodni Harasztosra.² A klasszikus nevelésű ifju sehogy se tudott megbarátkozni új foglalkozásával. Falusi magányában is nagyatyja régi írásai között buvárkodott. Említést tesz Rákóczy Györgynek Mikes Jánoshoz írt négy leveléről s reméli, talál olyat is, melynek bátyja ura, — kinek a levél szól — valami peres birtok ügyében igazát lelheti. Szeretne részt venni vig mulatságokban, mert még ifju ember, kinek abban kedve telhetik, de finoman érinti, hogy az emberek beszéde tartja vissza tőle. Ugy gondolom e sorok közül kiolvasható a pályájával való meghasonlás. Az akkori Erdély erősen katolikus társadalmának közvéleménye tartotta vissza a nagyműveltségű ifjut a köznapias örömeiktől.

Otthagyta a harasztosi castellumot s eladva reámaradt birtokrészeit testvéreinek, eltávozott úgy, hogy soha ne lássa többet hazáját. A család hagyománya szerint Bécsbe ment az udvar körébe szerencsét próbálni s miután szép külsejű³ és még hozzá művelt ifju volt, remélhette, hogy a fényes császári udvar légkörében kedvező kilátásai lehetnek a gyors előrehaladásra. A sors azonban máskép határozott. A császárvárosban valamelyik fényes udvari ünnepélyen megismerkedett egy akkor ott tartózkodó spanyol uralkodóházbeli hercegnővel s egyszer csak eltűnt Bécsből. A családi hagyomány szerint előbb Spanyolországba, onnan Amerikába utazott. Részt vett ott, mint akkor Európa sok lelkes főrangú

¹ Petrik G. Magyarország Bibliographiája. II. k. 937. I.

² Eredeti missilis levél, kelt Harasztoson 1772 márczius 23-án. Az Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárában.

³ Egykori kép a család birtokában 1767. Viena jelzéssel.

íjja az északamerikai Unio harczaiban és Philadelphiában előkelőbb állásba jutott. Meg is házasodott ottan, nőül vevén lovag Sutton Viktoriát.¹

E házasságból született 1774 januárius 25-én *Tamás*, vagy angolosan *Thomas* nevű fia, ki atyja utasításaival s egy pár még Harasztosról elhozott igazoló családi irattal² együtt 1810 előtt Magyarországra utazott. Sikerült neki megtalálni atyai nagybátyját, *Pált*, az Altham ezred volt kapitányát, ki akkor a Kassa melletti Mindszenten, felesége, gróf Dessewffy Klára birtokán tartózkodott.³ Pál mint nyugalmazott őrnagy halt meg 1829-ben. Az 1809-iki nemesi felkelésnél alezredesi rangja volt.⁴

Dr. Persián Kálmán.

A lengyelfalvi Orbán család címere.

E régi, székely család tudtunkkal ármalist nem szerzett soha, hanem — mint majdnem minden ősnemes családunk — címerét önjogulag vette föl.

Minden önjogon fölvetett címernek többféle változata van — nem lévén fejedelmileg adományozott oklevél, mely azt pontosan meghatározza. Még az ármálissal adományozott címerek sem mentek a változástól, mert azt egy családtag őrizvén — a távolabb élők leírásból vagy rosszul kinyomott, eltöredezett pecsétről kellett hogy a metszővel megszerkesztessék, kivésessék s így gyakran a legkülönbözőbb változatok származtak. Az ősnemes családok címerei természetesen még több változásnak voltak alávétve — így a lengyelfalvi Orbán családé is — lényege azonban — a kar karddal mindenkoron megmaradt.

¹ Dugonics András „Arany perczek“ című 1800-ban megjelent munkája utolsó lapján, mely a család birtokában van, a következő egykorú feljegyzés van róla: *Szül. 1774. I. 21. — Fiu, neve Thomas. — A szülők neve: Baron Franciscus Orbán de Lengyelfalva. — Victoria Sutton, — Philadelphia. — Kereszt-szülők: Baron Michael Dahmann — Victoria Sutton lovagné. — Logan-squareon rom. kath. kathedrale.*

² Ez iratokból a család birtokában kettőt találtam. Egy 18. századvégi *másolatot*, melyet az amerikai Orbán kezeirésának tartok. Ki van adva a Székely Oklevéltárban is I. köt. 62. l. Ez hamis oklevel. A másik eredeti, egykorú: 1770 április 14-én kelt Harasztoson Orbán Ferencz és Pál jobbágyairól szól.

³ Éble Gábor: A Dessewffy-család. I. tábla XVI. iz.

⁴ Magyarország vármegyéi: Abauj-Tornamegye. 525. l.

Az Orbán család valószínűleg abból a még ismeretlen nevű génusból ered, mely a virágzó altorjai Apor, csikszentmihályi Sándor, ábránfalvi Ugron, imecsfalvi Imecs s más előkelő családra oszlott.

E föltevést a czímerazonosság igazolja — az ősi, közös címer a kar karral, könyökhajlásában egyszerű, vagy kettős kereszt, melyet néhol a metsző rózsával, buzakalászszal, csillaggal helyettesít. A kar karral nagyon gyakori czímerkép, a könyökhajlásában levő segédczímerkép az, mely jellegzetes.

Egy és ugyanazon család czimeres emlékei közt is majdnem minden változatát megkapjuk e segédczímerképnek, de gyakran el is marad.

Az Orbán családnál leggyakrabban, s a rangemelésnél királyilag szentesítetten a rózsza kíséri a főczímerképet.

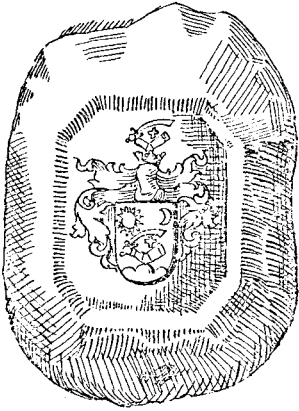
A XVII. évszáznál régibb czímerét e főrangu családnak nem ismerjük. E század végén 1693 december 9-én Orbán Elek görbe kardot markoló pánczélos karral pecsétel — melynek könyökhajlásában rózsza lebeg. Láthatólag gyűrűpecsét volt s örökölte, apjától Páltól, mert nem saját keresztneve, hanem *Paulus* van belevésve.¹ Alakja szögletére állított négyzet, szögletei levágva. Külső szélét belül gyöngy-sor kíséri, s a szépen kimetszett czímerkép nincs paizsba foglalva. Ez sinpánczélos, keztyüs kar, kevésbé görbített, gömbösvégű, középen tüskés keresztvasu, erősen fokéles görbe kard markolatát fogja; könyökhajlása fölött szépen stílizált, heraldikus rózsza lebeg. A kart alul nagy, álló, latin betűkből összerótt névírás követi balról kezdődőleg: PAVLVS ORBAN. A pecsét fényes felületéből követhetethetőleg kőbe volt vésvé. Átlója 11 mm., kidolgozása igen finom.

Ugyanez az Elek nagyobb, teljes pecsétű czímerét is készítetett, melyet igen gyakran használ. Ez magas ovál alak, gyöngy-soros és vékony pálczatagos keretű, melyet belül ALEXIVS ORBAN körirat kísér² — közepén valamivel alul kezdődőleg, s ugyanigy végezve. Tükrét a teljes címer foglalja el, mely erősen tagolt renaissance paizsban, koronán könyöklő pánczélos kar görbe karddal, melyre kígyó tekerőzik. Nyit, szembeforduló, koronás sisakjának díszé a paizsbeli kar a kígyóval körülcsavart karddal. A sisakról sűrű takaró omlik alá, mely majdnem a paizs talpáig ér. Kidolgozása kevésbé finom, mint előbbié. Itt

¹ A pecsét eredetije gróf Kemény Sámuel gyűjteményében, az Erdélyi Nemzeti Múzeum levéltárában, 1693 december 9-én Küküllővárt kelt iratban.

² Eredetije Mike Sándor gyűjteményében az E. N. M. levéltárában, 1737 október 17-én Harasztoson kelt id. Orbán Eleknek — gróf Kornis Istvánhoz írott levelén.

egy egészen új változatát ismerjük meg az Orbán címernek; ugyanazon személy egyszer rózsás, másszor kigyós segédczimerképet használván. — Nagysága 2.2×2 cm.

E pecsét címere föltűnően hasonlít Báthori István király kancelláriáján festett ármálisok címerképeihez.

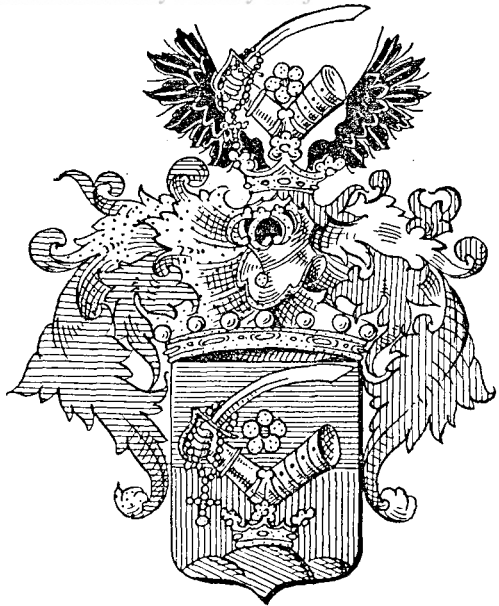
A XVIII. századból még egy pecsétünk van, melynek nyomója a család tulajdona ma is. Alakja magas nyolcszög, ferdén csiszolt széllel. Címere kerek talpu paizsban hármashalmon könyökölő pánczélos kar görbe karddal; könyökhajlásában egyenlőszáru kereszt lebeg; kíséri ragyogó

nap és holdsarló. Koronás csőrsisakjának disze a paizsbeli kar karddal és kezében lebegő kereszttel. A sisakról takarók veszik körül a paizsot. Nagysága 2.6×2.2 cm.

A rangemelésnél a diploma szövege az ősi címert erősíti meg, megjavítja a kard markolata és kéz köré függesztett olvasóval. Festménye azonban

több új — a család ismert címeres emlékein elő nem forduló — motívumot mutat: így — a paizsot kékre és vörösre vágja, s sisakdiszét nyílt szárny pár közé fogja — vagyis sokkal többet ad, mint az oklevél szövege.

A festett bárói címer következő: *Kékre és vörösre vágott csücsköstalpú paizsban, zöld hármashalom koronázott középsőjén könyökölő sinpánczélos, vaskeztyűs kar — arany keresztvasú és kosaru görbe kardot markol; a kard kosarára és a kézfejre sűrű gyöngyből fűzött olvasó van csavarva, melyről gyöngykereszt alsó végén aranypénz függ. A kar és kard*

*közt ötszirmu arany rózsa lebeg. A paizs hét gyöngyü korona-pártáján nyílt, koronás sisakjának dísze nyílt sasszárny közt a paizsbeli kar összes járulékaival. A sisak takarói kék-arany, vörös-ezüst színűek.*¹

Br. Orbán Elek czímere zabolai gróf Mikes Miklós kamarási ősiáján következő: kékre és vörösre osztott kerekaltalpu paizsban hármás, zöld halom koronás középsőjén könyökölő páncczelos, keztyűtlen kar, arany markolatu, kosaru és keresztvasu görbe karddal; közében a lebegő, vörös szívü arany rózsával. A paizsot hélygyöngyös bárói párta fűdi, melyen a koronás nyílt sisak dísze a paizsbeli kar járulékaival, nyílt, fekete szárny pár közt; takarói kék-arany, vörös-ezüst színűek. E czimer bár hiteles, nélkülozi a diploma szövegében irt olvasót, paizsában, sisakdíszében.²

A család nemesi ága kék paizsban hármás halmon páncczelos, görbe kardot tartó kart használ, melyet nap és hold kísér; így ismerteti Siebmacher is.

Köpeczi Sebestyén József.

Csikszerki Iustra 1658-ból.

(Első közlemény.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Anno 1658. die 24. Martii S[edis] S[iculicalis] Csik
super[ioris] regestrum familiarum primipilorum.**

Cserei Mihály uram száza.

Rákos: Lázár János nobilis absens, Mihály Máté, Ambrus Mihály, Ambrus Ferencz ab., Sándor András ab., Varga György, Mezei Miklós ab., Zeld Mihály, Máté Balázs ab., Anda Mihály, Kelemen István, Ozsvát Balázs, Bodó István, Sebestyén Péter, Borbély Gergely, Sebestyén Ferencz szolga, Sárosi Mihály, Göröts András, Bartó András, Varga István, Varga Gergely, Péter Ferencz, Bot János, Bot Tamás, Kováts Imre, István János, Bartalius János, György Tamás, Csasar Mihály, Csasar Ferencz, Benkő Mihály ab., Fülöp János, Haydú István szolga, Fodor Balázs, Fodor Gergely, Fodor János, Bogos István, Fodor Péter, Részeghi Péter szolga, János Péter, Csasar András, Balas Ferencz.

Madaras: Bogats István, Ferentz Péter, Tamás János iudex, György István, Erdély István, Dombi Péter.

¹ A czímerkép és bárói diploma eredetije báró Orbán János birtokában Székelyudvarhelyt.

² Eredetije özv. gróf Mikes Miklósné, báró Bornemisza Janka tulajdonában. Hitelesítette 1881 márczius 31-én 862—1888 szám alatt báró Apor Gábor háromszékmegyei alispán.

17 *Madefalva*: Domokos Bernád, Rants György, András János, András György, György Tamás, Tankó Máté ab., Ferencz János, Benedek Mátyás, Mezei János, Csaki Balázs, Katona Bálint, Ferencz Mihály had., Ferencz András, Márton Antal, Olthi János, Katona Pál, Zéld Mihály, János Pál, Balas Mihály, Szentés Peter, Szentés Mihály, Szentés Márton, Márton János, János Péter, Bartalius Balázs, Tamás Antal szolga, Antal Imre, Madarász János, Antal Deák, Miklós András, Gergely Deák, Bálint Tamás, Kováts István, Lukáts Gergely iunior, Lukáts Imre, Szabó Pál, Szabó Márton, Gergely István, György Mátyás, Balas István, Bets Péter.

10 *Csicsó*: István János maior bíró, Mihály György, Jore Mihály szolga, Miklós Pál, Pál Péter, Mikola István, Balas István, Derci András, Kosa Pál szolga, Györfi Ferencz, Kelemen András, Salati Péter, Silló István, Balint Péter szolga, Illyés Péter, Balint Mihály, hadnagy, Botár Balázs civis, Salati Gergely, Salati István. N. 109.

Intze András uram száza.

Delne: Mikola Péter, Csató György szolga, Szabó György Szabó Péter, Salati Pál, Gegeo Pál, Kováts Ábrahám szolga, Ladó János, Ladó Balás, Nagy Ferencz, István Mihály, Nagy István, Kováts Gergely iudex, Pál Ferencz, Pál János, Bogos Miklós, Bogos Tamás, Salomon Miklós, Kania János, Mihály János, György Jakab, Benő Péter szolga.

Uardotfalva: János György, János Lukács, István János, Mihály János szolga, Imre István, Benedek János, Salomon Ferencz szolga, Szakal Gergely confrater, Szabó András, Balas Mihály, Balas István, Salomon Mihály, Salomon István, Márton Imre confrater, Daniel Ferencz, Markus Lőrincz, Balint János, Salomon Péter, Damokos Miklós senior, Damokos Miklós iunior, Damokos Pál, Péter János, Antal István, Petres Márton senior, iudex, Farkas Máté, Ferencz István.

Pálfalva: Damokos György, Márkus István, László Péter, Gergely János iudex, Bíró Balázs, Mihály Ferencz, Salomon Péter, János Domokos.

12 *Csomortán*: Sipos Péter confrater, Petres Gergely iudex, Gető András, Gető János polgár, János Péter.

Taplocza: Bartos Mihály, György Márton, Varga István szolga, János Márton, Antos Péter, Lajos Miklós, Lajos Zsigmond, Lajos Máté, Lajos Mihály iunior, Lajos Mihály senior, Lajos Ferencz obiit, Lázár Pál, Tankó Pál obiit, Bodó Bálint, Salomon Péter, Antos István, Bodó Ferencz iunior, Bodó György, Markus Péter posta, Gere János, Tamás János iudex, Anda Ferencz, Anda János, Salomon Máté, Salomon Bálint, Damokos Mihály, Salomon István, Gergely Mester, Salomon Pál, Bálint Imre, Barla Bálint, Bodó Ferencz maior, Bernard Imre, Ferencz Péter, Fodor Péter, György-

pál Péter, Györgypál István, Györgypál János, Ferentz István, Bartos Ferencz, Kardos Balázs, Getsó Péter, Anda Péter, Jakots János, Botar Mihály, Botar Tamás, Botar Bartalius, Botar János iunior, Gegő Péter, Gegő János, János Pál, Damokos Balázs, Bodó Péter obiit, Bodó Imre obiit, Cristo Miklós, Anda Tamás, Antal János, Kardos Miklós. N. 118.

Sándor János uram száza.

Sz. Mihály: Pető István, Pető János maior, Uasat Tamás, Becz Tamás, Becz Péter periit, Péter János periit, Barabás Mihály, Konts Máté, Banai János, Bogos Balázs, Abos Balázs soldost állítván, Sándor Lőrincz, Bodó Ferencz, Bartalius János, Konts Bálint, Konts Tamás, Török János, Szöts Imre soldost állítván, Kelemen Ferencz posta, Csiser János szolgál, Barla Tamás, Barla István maior, Ferencz István szolgál, Szöts Pál, Szöts László, Martsan Péter, Buzas Lőrincz, Buzas Márton szolgál, Katona Tamás, Balas János, Szontsok István szolgál, Varga Ferencz iudex, Márton György.

Szépvíz: Benkő János periit, Kuthi János, Bentze Benedek iudex, Bentze Péter maior, Boros György, Boros Ferencz, István Miklós posta, István Jakab periit, Szakáts György, Máté Miklós maior, Tamás Ferencz, Tatar Mihály, Cristaly András, Bálint János, Ambrus János, László Ferencz polgár, Varga István, Csutak András, Pál Márton, Betse István posta, Péter Imre periit, Barabás Máté, Bálint Ferencz iudex, Szakáts Balázs soldost állított, János Tamás, Csutak István szolgál, Nagy István periit, Csiszér Gábor periit, Lukáts Miklós, Bartalius István obiit, Ereos Bartalis, Betse Mihály periit.

Sz. Miklós: Erős Pál, Erős Tamás debilis, Balogh Mihály iudex, Kosa György, Kosa István, Erős Mihály polgár, Erős Márton, Benedek Deák, Gegő Péter posta, Darvas Péter szolgál, Orbán Márton, Kari György, Erős Miklós, Balogh Gergely, Erős Ferencz posta, Márton Deák.

Vacsárcsi: Fodor Gergely, Balás András civis periit, Ferencz Balázs, Marton János obiit, Sándor Bernád szolgál, Getsó Mihály. Balas Tamás iudex, Balás István szolgál, Biró Bálint, Csaki János maior, Mezei György, Mezei Daniel, Csaki Péter, Damokos Pál iudex, Lázár András, Imre Balázs, Balas János, Varga Péter, Márton Tamás, Damokos Gergely periit, Fodor András.

Geöröcsfalva: Péter Deák iudex, Tenkely Mátyás civis, Benkő Tamás obiit, Lazar Balázs periit, Nagy Balázs, Mihály Péter polgár, János György. N. 112.

Székely István uram száza.

Sz. Domokos: Cristaly János soldost állított, Tamás István, Kováts Ferencz, Benkő György, Barla István maior, Barla Péter,

Bodor Benedek, Nagy Sándor perit, Nagy Péter iudex, Ferencz György perit, Barla György, Kelemen Máté, Intze Tamás, Bartalius György, Erős János, Barabás Márton perit, Cristaly István maior, Cristaly István minor.

Sz. Tamás: Pál László, László Bálint, Gurzó István, Leveles Máté, Gurzó Gergely, Barla Sándor, Pál Miklós, Boyte István, Guzoran János, Szekeres Máté maior iudex, Barla Márton, Biró Gergely, Kedves Mihály, Guzoran András, Szekeres Ferencz.

Jeneőfalva: Ábran János maior. Székely György szolga, Pal András perit, Karda Péter szolga Kaba Márton, Lukats. Márton, Imre István szolga, Szentes Péter, Hajdu Mihály, Szász István, János Benedek, Bartok István, Bartok Péter, György Mihály obiit, Antal Gergely, Biró István, Biró János, Péter András, Kaba Tamás perit, Barla Péter, Fogarasi Tamás, Szentes Péter, Markos Gergely, Pál László szolga, Mattiás Deák, Szentes Gergely, Tamás Gergely, Lőrincz István perit, Péter János, Pal Balázs, György Péter, Kaba Mihály.

Karcsfalva: Imre Péter soldost állított, perit, Imre Miklós perit, Zajzon István perit, Kováts György perit, Lukács György, Daniel Kovács soldost állított, Biró István, Kovács János, Tanko György, Lőrincz György, Abran István, Boros János, Nagy János.

Dánfalva: György Mihály iudex, Bodor István iunior szolga, Tőke András, Csaki Ferencz, István Márton, Lukats Péter, Kaytár István maior debilis, Kaytár Benedek. Márton Mihály, Kelemen Máté perit, Zok Gergely, Csakó János, Tamás György perit, Tamás Ferencz, János István, Gall István, Gall György iudex, Gergely Mihály rabságra, János Mihály, Ferencz János.

Borzova: Abos Pál soldost áll., János Tamás iudex, Bernard István, Betse István debilis, Balogh Péter, Balogh Benedek, Gegeő Ferencz, István Ferencz. N. 103.

S[edis] S[iculicalis] Csik super[ioris] et infer[ioris] nobiles.

Angyalosi János uram száza.

Tusnád: Botskor András, Boldisar Ferencz.

Sz. Simon: Endes Péter, Veres Mihály.

Sz. Imre: Fodor Ferenczné asszony soldosa, Fodor János.

Sz. Király: Bors Imre, Bors Barabás.

Sögöd: Mikó Péter uram, Pokai Miklósné asszony soldosa.

Sz. Lélek: Veres Bálint.

Menaságh: Endes Mátyás.

Sz. Márton: Mihály Deák notarius, Bot Mihály vagus.

Taplocza: István Gerébné asszony soldosa, Salomon Tamás, Salomon Gábor szolgálja.

Csicsó: Gegeő István, Kelemen Imréné asszony soldosa.

Mádéfalva: Antal Imréné asszony soldosa, Antal János fiai, Csaki Ferencz, Antal Imre.

Rákos: Pesti Márton notarius, Lazar János.

Madaras: Fejer János.

Szépviz: Imre János szolgálja.

Sz. Miklós: Gurzó István.

Delne: Nagy Balázs, Intze Bálintné asszony soldosa.

Borzova: Demeter Pál.

Prímipili.

Szeretszegh: István Mihály, Tamás Péter, Tamás Gergely, Szabó János, Barabás Péter, Kovács Mihály, Kovács Márton, Barabás Miklós, Kotsa Tamás, Kotsa János, Kotsa András, Varga Mihály, Darvas Balázs, Darvas Mihály, Darvas János.

Tusnád: Santa István, Santa Albert, Santa Márton, Santa Péter, Santa Mihály, György János, Ferencz István, Szabó István, Betegh János, György Ferencz, György Péter, Péter György minor, Betegh János, Korodi András, Korodi János, István Pál, Betegh István, Betegh Tamás, Betegh Pál, Rafain János, Barta György, Rafain Benedek, Lőrincz Benedek, Lőrincz István, Lőrincz Márton, Orbán Péter, Hajdu János, István János, Lőrincz Máté, Gál Benedek, Gall Gergely, Intze György, Intze Gergely, Intze Mihály, Intze Balázs, György Mihály, Balas András, Balas Mihály, Barta Mihály, Rafain Péter, Csobod Péter, Rafain Antal, Sánta Máté, Éltés Péter, Éltés István, Éltés Mihály, Korodi György, Cserei János. N. 62.¹

Csakó uram száza.

Sz. Lélek: Nagy Péter, Nagy András, Király Mihály, Bassa Tamás, Gondos Ferencz, Sándor Tamás, Sándor Mihály, Sándor Gergely, Agoston Ferencz, Kovács Mihály, Mátyás István, Mátyás Gergely, Gere Tamás, Gere Benedek, Burján István, Burján János. Kovács István, Burján András.

Mindszent: Kos Péter, Santus György, Santus Ferencz, Ferencz János, Pál Miklós, Benedek Pál, Keresztes János, Gergely Péter soldost állított, Ferencz Mihály szolgálja, Hídegh János, Gál Tamás, Szopos András, Biró Ferencz, Vítus Pál, János Miklós, Szabatsi János. Biró Imre, Ferencz Deák, Tamás Mihály, Imre Tamás, Tamás Mihály minor, Ambrus Tamás, Ambrus Ferencz, Szabó Péter, Adorján Ferencz soldost állított, Adorján Ferencz

¹ Ezen számban csak a Szeretszeghen és Tusnádon összeírt *lófők* foglaltatnak. Angyalosi századába beosztott *nemesek* e létszámot 31-el gyarapítják.

iunior, Adorján Imre, Nagy András, Nagy Miklós, Nagy Ferencz, Nagy János, Nagy Lőrincz, Miklós István, Csobod Márton, Csobod János.

Menaságh: István Lőrincz, Bartalius János, Mihály Péter, Tamás Márton, Fodor Márton, Lakatos Bálint, István Péter, János István, István Deák, Balogh György, Miklós András, István Benedek, Pál Ferencz, Ferencz János, Adorján Bartalis, Pál István, Drabat István, Danel János, Bende Antal, Adorján Bálint, Pökeő Ferencz, Bende Ferencz, Lakatos János minor, Götze István, Tompos György, Tompos Mátyás, Péter Balázs, Intze Pál, Götze Antal, Gegeő István, Ferentz István. N. 84.

Kelemen János uram száza.

Sz. György: Bodó János, Keresztes Mihály, Keresztes István, Kató János, Kasza György, Biró János, Ambrus János soldost állított, Barla Miklós, Bone Péter, Barla János, Barla Péter, Kosa László, Fits Bálint, Csiser Ferencz, Bordi Bálint, Gall András, Gall Márton, Pökő György, Pökő Pál, Göte Miklós, Olá Ferencz, Csíki Ferencz, Csíki István szolga, Bodor János, Szász György, Tompos András, Csató János, Kania Pál, Kania Pál minor, Kania Péter, Bodor Gergely Nagy Balázs menti, Texe Gergely, Kontság Pál, Lőrincz Péter, Márton Mihály, Gergely János, Kovács Márton, Bálint Mihály, Veres Máté, Tompos Ferencz, Kontsagh István, Kontsagh Mihály, Kontsagh István maior Nagy Balázs menti, Finna Pál, Illyés Pál, Bedő András szolga, Pál István szolga, Bedő István, Lőrincz Balázs, Fülöp János, György Péter, János György, Fülöp Mihály, Antal Péter soldost áll., Gergely Mihály, Csiszer Pál, Csiszer Mihály, Vaniolos Lőrincz, István Márton, Lázár András absens, Balás Mihály, Péter Mátyás.

Bankfalva: Pál István minor, Barabás Bálint, Kelemen Márton, András Tamás, Benedek Péter, Péter András, Bene Péter, Deák Pál, György Benedek, Vitus Imre, Keresztes Ferencz, Keresztes Mátyás szolga, Paljános Mihály, Máté Péter, Tobi János, Tobi Tamás, István János, Karatsi András iunior, Karatsi András senior, Karatsi Mihály, Karatsi Gergely maior, Karatsi István absens, Bálint János, Demeter Ferencz, Füstös János, Szabó Miklós, Lats György, Pál István maior, Bene István iunior, Bene István senior, Pál Lőrincz, Mihály György, Gábor Péter, Pangratz István, Péter Ferencz, Péter István, Péter András, Kovács Péter, Karatsi György. N. 101.

Bors Tamás uram száza.

Sz. Király: Ferentz János, Josa Mihály szolga, Csató Tamás, Csató János, Mihály György, Silló Mihály, Silló Mátyás, Silló Péter, Csató Miklós, Gergely Deák, Petres Ferencz, Barabás Imre, Kovács Mihály, Demeter Tamás, Mihály Benedek, Máté János, István

Ferencz, Mihály István, János András, Josa Deák, Vítus Mihály, Vítus Gergely szolga, Tamás István, Vítus Péter, Benedek István, Márton Máté, Vítus István iunior, Pálferentz Péter, Csiser István senior, Csiser János, Lestian Bálint szolga, Hegyi Mihály, Pál János.

Sz.-Imre: Csaki Balázs, Bekeő János, Baló Pál, Balás István, Baló Tamás, Antal Imre, Rants András, Baló István, Baló János, Bak Péter, Sogar Pál, Kováts Péter, Baló Márton, Kántor Mihály, Szántó Miklós, János Mihály, Sándor János, Bak Mátyás, Gergely András, Sopos István, Antal János, Gall Ferencz szolga, Veres Ferencz, Jakab János, Bálint Márton, Salomon Péter, Vitalius István civis, Balás Imre, Tamás Imre, Máté Bálint, Dénes Balázs szolga, Csató Mihály iudex.

Sögöd: László János, Kalauz János, Kalauz István, Abrán Bálint maior, Abrán Bálint minor, Balogh György, Gálpál János, Gálpál Mihály, Pantselos Péter, Abrán Antal, Katsos Bálint, Denye Bálint, Balas Deák, Nagy János, Albert János, Albert Balázs, Katsos János, Katsos Mihály, Silló János minor, Silló János maior, Silló Péter, Katsos István, Katsos Balázs, Csiki Mihály, Szász István, Nagy Imre, Salló Ferencz. N. 92.

Szebeni István uram száza.

Sz.-Király: Péter János, Csiser István, Peter Tamás.

Sz.-Imre: László Bartalis, Adorján Máté, Tankó Miklós, Illyes Pál, Kovats Ferencz, Kovats Gergely, Fodor Benedek, Bak Imre, Bak Gergely, Szántó János iunior.

Mindszent: György Mihály, Dénes István, Dénes Péter, Csikó Pál, Csikó Máté, Hídegh István, Szopos Mihály, Csikó Ferencz.

Bankfalva: Márton János, Ferentz György, Ferentz Gergely, Nagy Tamás, Gergely Benedek, Benedek Mihály, András György maior, András György minor, Illyes János, Kasza Bartalis, Balint István, Maté István, Szeben János, István János maior, Imre János, Veres Miklós, Gall János, Gergely Pál, András Benedek, Szőke Mátyás, Bukutson András, Péter István, Lesztian György, László János.

Csatószeg: György Imre, Mihály Mátyás, Darvas János, Simon Mihály, Füstös Miklós, Korodi Gergely, Darvas István, Csató György, Simon Péter, Darvas Péter maior, Darvas Mihály, Darvas István, Darvas Balázs, Darvas Miklós, Lakatos Jeremiás iudex, Péter János, Péter András szolga, Csató György minor, Darvas Miklós, Demeter Péter, Sas Ferencz, Sas Péter, Bors János, Erős Mihály iunior, Gellérd Benedek, Erős Ferencz, Pálgyörgy Mihály.

Kozmás: Geörfi Péter, Haydú Mihály szolga, Gergely Mihály, Antal Péter maior, Benedek Péter maior, Csobod Mihály, Csobod István, Benedek Ferencz maior, Kováts János, Kömény János, Fejér Mihály, Cseke János, Miklós Ferencz, Szöts Mihály iunior,

Szöts Mihály senior, Botskor Péter, Balás Péter, Tamás Demeter, Balás András, András István, Tamás István, Botos György, Bálint János, Péter István, Demeter Tamás, Potyo István maior soldost állított, Orbán János, Potyo Mihály iunior, Kömény Mihály, Sánta János, Kajtsa István maior, Lestian János, Szántó Pál iunior, Szántó Pál senior, Tamás Demeter iunior, Kováts János. N. 108.

Cserjék András uram száza.

Sz.-Márton: Botskor Ferencz, Sas Péter, Denes István, Hozó Mihály, Bot Pál, Reszegh István, Reszegh János, Danel Márton, Denes András, Gergely Péter, Bodó Miklós, Reszegh János minor, Füstös Márton maior, Füstös Pál, Bodó István, Bodó Ferencz, Bodó Mihály, Bertalan Miklós, Bertalan Ferencz szolga, Benedek Mátyás, Szöke Benedek, Reszegh Tamás, Márton Péter, Ferentz Péter, Farkas János, Farkas Ferencz, Péter Ferencz, István András, Balogh Márton, Potyó Péter, Potyó István, Balogh János, Reszegh Péter, Imre Péter, Reszegh István minor, Botskor Mihály, Botskor Benedek, Botskor András, Botskor János, Cseke János.

Csekefalva: Bodó Lukács, Márton Gergely, Bodó Pál, Bodó Lőrincz, Bodó Bálint, Gothár János, Miklós Ferencz, Miklós György iunior, Gall György, Sánta Ferencz, György Péter, András Péter, Gergely András, György Balázs, Csaba Gergely, Cseke András, Vitus Ferencz, Vitus Gergely, Kedves István, Lats Gergely, Lats János minor, Lats János maior, Lats Mihály senior, Lats Mihály iunior, Lats Lárton, Lats Miklós, Lats Mihály mediocris, Fodor Bálint, György Miklós, Fodor János, Sánta Miklós, Gall András, Gall Ferencz, Vitus János, Debretzi István, Veres Péter, Veres Pál, Veres Lőrincz, Tot István, Füstös Pál, Bentze György, László János.

Bánkfalva: István Benedek, Albert György senior, Benedek János, István Mihály, Bálint Péter, Péter Imre, Kováts Pál, Hajdú Miklós, Csató Péter, Boldisar Miklós.

Sz.-Simon: Veres János, Gergely Deák, János Péter, András Imre soldost áll., Márton Mihály szolga, Endes Balázs, Holló Demjén, Holló Márton, Benkes Ferencz iunior szolga, Cseke Mátyás, Cseke András, Cseke Imre, Benkes Ferencz maior, Virágh Péter, Endes Bálint, Sándor György, Sándor István, Szép Albert, Csató Péter, Szabó György szolga, Endes János, Imre István, Cseke Balázs, Mihály Gergely, Füstös János szolga, Szép Mihály. N. 116.

(Eredetije az Erdélyi Nemzeti Múzeum kéziratárában.)

Sándor Imre.

Báró Apor Péter Lusur Mundija.

Fordította: Szász Ferencz.

(Hetedik közlemény.)

Béldi Anna, Kálnoki István felesége s Béldi Kelemen leánya jussán való rokonok.

A törzs itt: Béldi Albert. Ennek a leánya Krisztina, fia meg Pál. Krisztina Burcsa Lukácshoz ment férjhez. Ez a Burcsa igazában Apor volt, hanem amint fennebb láttuk, megváltoztatta nevét. Az ő leánya Klára, az előbb említett Kálnoki Péternek felesége, kinek e familiájáról már eleget írtam.

E Kelemennek fiai Bánffi Margittól: János és Pál; János azonban elhalt. Pál fiai Vitéz Zsuzsikától: Kelemen, Dávid és József; de ezek elhaltak. Kelemennek a fiai Kereszturi Krisztinától, előbb Lázár Ferencz gróf apjának, Lázár Istvánnak a feleségétől: Pál és János. E Kereszturi-leánynak a halála után Béldi Kelemen Henter Krisztinát vette feleségül, a sepsiszentiványi Henter Mihály leányát, kiről fennebb már láttunk. Tőle való fiai: Mihály, József és László; leánya pedig Klára.

Béldi Jánosnak, amint láttuk, leánya Erzsébet volt s Horváth Kozmának lett a felesége.

Az előbb említett Béldi Pálnak azonban Vitéz Zsuzsikától leánya is volt: Béldi Zsuzsika, báró Veselényi Pálnak a felesége. Ennek a fia liber báró Veselényi István, kinek méltóságairól már másutt írtam. Az ő fia Bánffi Katalin grófnőtől: Ferencz és István; leányai pedig Mária, branyicskai liber báró Jósika Mózesnek a felesége; a másik Zsuzsika: széki szentbirodalmi gróf Teleki Ádámné.

Bethlen Sárának, Károlyi István felesége és Bethlen Farkas leányának vére utján való rokonok.

Mivel említettem már, hogy Bethlen Sára Károlyi Istvánnak volt a felesége, méltó azért a feljegyzésre és pedig kezdetitől fogva, hogy általa miféle familiák kerültek rokonságba.

A törzs: Sükösd Miklós, kinek felesége Baládfli Anna. Ennek két leánya volt: Katalin és Anna. Katalin Bethlen Jánoshoz ment férjhez; ennek fia Bethlen Farkas, a Farkasé János; Jánosnak a fiai pedig: Bethlen Miklós gróf, Pál és Sámuel gróf.

Miklós grófnak a fia Kún Ionától gróf Bethlen Mihály, Rédei Julitól pedig gróf Bethlen József. A Mihály fia István, leánya meg Borbála, Szilvási Boldizsárnak a felesége; második leánya Krisztina, báró Dusertinnek a hitvese.

Bethlen Pálnak a fia: gróf Bethlen János, leánya pedig N.

férjezett Vitéz Andrásné, kinek fia Vitéz György; a második leánya Erzsébet, hanem ez elhalt.

Bethlen Pálnak a fia tehát János; e Bethlen János grófnak maradvái pedig: a fia, Dávid, leányai meg: az első Éva, Vay Sámuelnek a felesége; második Judit, czegei Vas Lászlóné; a harmadik Sára, még hajadon; negyedik Klára, bodoki Mikó Pál hitvese; az ötödik Druzsí, hidvégi Nemes Ferenczné.

Gróf Bethlen Sámuelnek a fiai: Bethlen György, Ádám, Sámuel, Imre és Farkas; a leánya Bethlen Katalin, először gr. Haller Lászlónak volt a felesége s tőle való fia: Pál, leánya meg Borbála; másodsor aztán Teleki József grófhoz ment. Az iménti Bethlen Farkasnak a leánya, Bethlen Jánosnak pedig a testvére: Sára. Ez először Sükösd Tamáshoz ment férjhez, azután Károlyi Istvánhoz, kiről fennebb már láttunk. E Károlyi Istvántól való leánya, Katalin, Kálnoki Jánosnak, Kálnoki Sámuel gróf nagyapjának a hitvese; róluk is azonban elég bőven írtam.

A szóban levő Károlyi Istvánnak volt még aztán egy leánya: Zsófi és egy fia: István; ezek azonban elhaltak; úgy hogy ez az egész Károlyi-familia csak Kálnoki István maradváiban maradt fenn. Közelebbről pedig a fennebb leírt Kálnoki Sámuel grófékon: az imént tárgyalt Kálnoki Katalinnak és Zsuzsikának a maradékaiban.

Sükösd Miklósnak második leányát, Annát Béli Ferencz vette el; ennek fia János; ezé meg Kelemen. Béli Kelemennek azonban gyermekeit és maradváit előbb már többször leírtam részletesen.

Az Apaffi Lénárd¹ familiájába került Lázárok utján, továbbá Apaffi Lénárd mint törtzs utján való rokonság.

Apaffi Lénártnak gyermekei a következők voltak: Erzsébet, László, Miklós, György és Klára. Mindezeket sorba tárgyalom.

Erzsébet Barabási Lénárdhoz ment férjhez.

A *László* leánya Druzsí volt, Károlyi Lászlónak a felesége; ennek a leánya Anna, Erdélyi Miklósné; a *Miklós* fia azonban, Ferencz elhalt.

György leányai: Eufémia, férjezett Sigér Jánosné; Klára, Lázár János felesége. Ennek leányai: Margit és Katalin. Lázár Margit dersi Petki Jánoshoz ment férjhez s a leányát, Annát Kálnoki Bálint vette el, kiről a Kálnoki-familia leszármazásánál eleget írtam.

Ugyanott mondtam, hogy Kálnoki Druzsí másodsor Bassa Tamásnak volt a felesége. E Druzsinnak Bassa Tamástól való leányát Ilonának hívták s osdolai idősebb Kún István vette feleségül. Az

¹ Az az Apaffi Lénárd, kiről fennebb a székely nemzetnek 1506-ból való konstitútióiban láttunk.

ő fiúk Lázár, ez azonban elhalt; továbbá Miklós, kinek fia szintén Miklós. E Kún Miklósnak a fiai: István és László. Az idősb Kún Miklós leánya pedig: Katalin, férjezett Kendeffi Gáspárné; ennek leányai: a nagyobbik Ilona: Bánffi Gábornak a hitvese; a kisebbik meg Katalin.

Ugyancsak az idősb Kún Miklósnak a leánya még Zsófiika, előbb vargyasi Daniel Mihálynak a felesége; ettől való fia Daniel István. Ez a Zsófiika másodsor alsócsernátoni Bernáld Jánoshoz ment férjhez, kinek fia György, leányai pedig: Krisztina és Klára. Krisztinát bodoki Mikó Miklós vette el.

Bassa Ilonának Kún Istvántól való második fiát szintén Kún Istvánnak hívták; ennek leánya Rédei Máriától: Borbára, Teleki József grófnak a felesége; ezeknek a leánya pedig Krisztina: Toldi Adámné.

Leányát, Ilonát Bethlen Miklós gróf, Erdély főkancellárja vette el, kinek fia, mint fönnebb láttuk, Mihály volt.

Lázár Jánosnak Apaffi Klárától való fiai: Lázár István és Imre. Lázár Istvánnak a fia András, András fia István, Istváné szintén István; ennek meg a leánya első feleségétől, Petki Katalintól Lázár Erzsébet, Kálnoki Sámuel grófnak a felesége, az ő marad váit azonban a Kálnoki-familia leszármaztatásánál feljegyeztem már.

Az ifjabb Lázár Istvánnak második feleségétől, Kereszturi Krisztinától való fia Lázár Ferencz gróf, kinek utódairól fennebb szintén szólottam.

Apaffi Lénárdnak a testvére Miklós volt; ennek fia Gergely, ezé ismét Miklós, Miklósé György, a György fia pedig Apaffi Mihály, Erdély fejedelme, kit testvéreivel együtt alább, a Becz-familia leszármazásánál írtam le.

Az egyik Lázár, kit „nagy“-nak neveznek, először Csikszenttamáson telepedett le a nagynak nevezett Serester leányának birtokára; ennek fia, Balázs Háromszékbe költözött; fia ennek Péter, Péternek leánya Lázár Borbára, előbb Daczó György felesége, aztán altorjai Apor Andrásé; a „nagy“ Lázár fia továbbá Bernáld, kitől a Bernáld-familia származik. Szintén a Balázs fia Farkas, Farkas leánya Judit, Domokos Istvánné, kiről másutt szólok.

Az idősebb Lázár Jánosnak fia, amint az imént láttuk, Imre; ezé János, leánya meg Erzsébet, Petki Farkas felesége, kinek fiai Petki István és Farkas. Ez a Farkas elhalt, Istvánnak azonban a fia János, ezé meg Petki Dávid gróf, kiről egyebütt már megemlékeztem.

A „nagy“-nak nevezett Lázár második fia, amint én tudom, Imre; Imréé János, ki Gyergyóba származott. Ennek fia ismét János s ez meg Gyalakután telepedett le, fiát Imrének hívták; ezé György volt, a Györgyé újra Imre; az Imréé viszont György, nemrégiben nemes Marosszék főkirálybirája.

Ennek fia Bethlen Judittól, Bethlen Gergely leányától: Lázár

János; leányai pedig: a nagyobbik Mária, Bethlen Sámuel gróf felesége; a kisebbik Anna, Korda László hitvese.

Csikszentgyörgyi Ugron Domokos jussán való rokonok.

Csikszentgyörgyi Ugron Domokosnak két leánya volt. Ezek közül az elsőt a „nagy“-nak nevezett csicsói Lázár Imre vette el. Imre fia tehát János. Lázár János leánya Erzsébet, Petki Farkasné. E Lázár Erzsébet fiai, amint előbb láttuk, István és Farkas. Azt is mondtam, hogy Farkas elhalt. Istvánnak azonban volt fia, János; a Jánosé Petki Dávid gróf, kiről fennebb maradéival együtt szintén szóltam.

Ugron Domokosnak második leányát a „nagy“-nak nevezett Béli Pál vette feleségül. Ennek fia Ferencz, Ferenczé János, Jánosé Kelemen, Kelemennek fiai meg: János ez azonban elhalt, továbbá Pál.

A Pál fia Kelemen, leánya meg Zsuzsika; mindkettőnek azonban posteritásait fennebb részletesen leírtam már.

Vármegyék és városok levéltáraiban őrzött armálisok.

1790—1816.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
(Első közlemény.)

A városok és vármegyék levéltára sok eredeti armalist őriz, melyek vagy elzálogosítás vagy letéteményezés vagy más egyéb uton kerültek oda. 1790-től fogva részint felsőbb rendeletre, részint a kiváltást czélozva, részint az armális keresők könnyebbségére currentálni kezdtek s az egyes városok currentális jegyzőkönyveiben egészen 1816-ig találunk armális consignatiókat, rövidebb vagy hosszabb leirással. Az alábbi lajtsromot Túrkeve város currentális jegyzőkönyveiből (Tom. VII—XIV. 1790—1816) állítottuk össze, de előre meg kell jegyeznünk, hogy távolról sem teljes. A vármegyéknek nagy száma nincs is képviselve, sőt egy-egy megye consignatiója sem teljes, mert a Jászkúnság kiváltságos hely lévén, sem a districtuális kapitányok, sem a jegyzők nem fektettek valami nagy súlyt az armálisok körözésére, mert a népet a nemességi ügy nem igen érintette s így be sem jegyezték. A currensokból kivethető minden adatot alább közöljük a következő sorrendben: a nemességszerző, (az adományozó és az adományozás dátuma zárjelben), a publicálás dátuma, a levéltár, ahol az armalist őrzik.

Ábrahám v. Falusy Péter. (1632 ápr. 18.) Zala m. levéltárában.
Adonyi alias **Nagy István.** (II. Mátyás 1618 ápr. 10.) Csongrád m. lt.
Adorján Pál; fia Bálint. (I. Lipót 1675.) Publ. Ugocsa m. 1675 jul. 29. Ugocsa m. lt.

- Agatin** György; neje Novák Katalin; gyermekeik István, András, György, Éva. (I. Lipót 1689.) Publ. Nyitra m. Heves m. It.
- Atzy** János, Kristóf. (I. Lipót 1690.) Arad m. It.
- Bakay** Mátyás; fia István; testvére János. (III. Ferdinánd, Prága, 1628 márcz. 26.) Publ. Tapolcsány, Bars m. 1629 márcz. 22. Hont m. It.
- Balla** János. Jászkún kerületek levéltárában.
- Banutai** familia. Zala m. It.
- Barakonyi** Péter. (1621. decz. 11.) Szatmár m. It.
- Baranio** Mihály. (Bethlen Gábor, Gyulafejérvár, 1627 jul. 1.) Publ. Zaránd m. 1628. Bihar m. It.
- Bartha** István, Mihály. (1590 szept. 1.) Zala m. It.
- Beke** János és fiai. (II. Rudolf 1578.) Heves m. It.
- Bella** Gáspár; fiai István, János. (II. Mátyás, Bécs, 1612 jan. 3.) Publ. Pozsony m. 1612. Pozsony m. It.
- Bellay** János; neje Prunay Erzsébet; Szúnyogh István és Katalin; Grabits Anna. (I. Lipót, Bécs 1690 jun. 10.)
- Benche** Benedek. (1563 nov. 15.) Kassa v. It.
- Bény** Mihály. (1650 ápr. 21.) Szatmár m. It.
- Berkess** András. (II. Ferdinánd, 1634 okt. 13.) Győr m. It.
- Bessenyei** István. (1620 máj. 10.) Zala m. It.
- Betzok** Péter; fia Miklós; testvérei Péter és Jakab. (II. Ferdinánd, Bécs, 1632 jul. 10.) Publ. Pelsőcz, Gömör m. 1663. Hont m. It.
- Bodó** József armálisa, Bodó Györgynek 1742 febr. 15. keltű Borsod m. részéről kiállított testimoniuma Veszprém m. It.
- Bohn** I. Mikoj.
- Bors** Pál, István, József. (Erdélyi fejedelemtől.) Publ. Moson m. Győr m. It.
- Buzgó** Miklós. (II. Ferdinánd.) Publ. Győr m. Győr v. It.
- Chusz** Mihály; testvére János. (II. Ferdinánd, Bécs, 1630 febr. 11.) Publ. Körmend, Zala m. Zala m. It.
- Chythe** János. (III. Ferdinánd, Bécs, 1650 jun. 17.) Publ. Samarja, Pozsony m. 1650 aug. 29. Bihar m. It.
- Csepreghy** András. (1662 aug. 14.) Zala m. It.
- Csizmadia** I. Horváth alias Kovács.
- Csom** Péter. (1690 ápr. 27.) Zala m. It.
- Csór** Ferencz (1758 nov. 23.) Zala m. It.
- Csukás** István, Lőb Kristián. (VI. Károly, Pozsony, 1712 jul. 14.) Publ. Pozsony m. 1712. Pozsony m. It.
- Czernel** alias **Német** de Misloka. (II. Ferdinánd 1624.) Publ. Abaúj m. Heves m. It.
- Czirriák** Gergely. (1628 okt. 3.) Kassa v. It.
- Czirke** Ferencz, András, György. (Apaffy Mihály, Gyulafejérvár, 1668 máj. 26.) Publ. Máramaros m. Bihar m. It.
- Czivra** Miklós de Kisvárdá. Szabolcs m. It.

- Demjén** Lukács de Pooch. Szabolcs m. lt.
Denthey I. Rátz.
Deseő Gergely. Szabolcs m. lt.
Dobos I. Sarudi.
Drevaderits János. (1716 ápr. 16.) Zala m. lt.
Duekhovitz János. (II. Ferdinánd 1625.) Publ. Trencsén m. Heves m. lt.
Egyed alias **Szabó** János. (1628 ápr. 12.) Zala m. lt.
Erker Lázár. (1575 ápr. 25.) Kassa v. lt.
Erős Jakab; fia Mihály. (I. Lipót, Bécs, 1682 márcz. 25.) Publ. Pozsony m. 1682. Pozsony m. lt.
Fábián János; neje Erzsébet; fiuk János. (I. Lipót, Bécs, 1668 decz. 22.) Publ. Korpona, Hont m. Hont m. lt.
Falusy I. Ábrahám.
Farkas I. Jokesz.
Fejérkeőry György, János. (II. Ferdinánd.) Trencsén m. lt.
Fekete Ferencz de Borosjenő. (1626.) Szatmár m. lt.
Fekete I. Szilágyi.
Felker György. (1793 márcz. 27.) Baranya m. lt.
Ferentze András. (1602 ápr. 2.) Zala m. lt.
Finta I. Byky.
Friesler Miklós. (II. Ferdinánd, Prága 1627.) Buda v. lt.
Fuchs Udalrich. (II. Ferdinánd, Bécs, 1623 júl. 15.) Publ. Sopron m. 1623. Pozsony m. lt.
Gara János. Szabolcs m. lt.
Geöntz Mihály; neje Margit; leányai Dorottya, Ilona, Erzsébet, Katalin, Margit. Fejér m. lt.
Gondán I. Király.
Göntzy Imre. (1627 márcz. 12.) Szatmár m. lt.
Grabits I. Bellay.
Hanke Máté. (1662.) Libetbánya v. lt.
Hegedüs Benedek de Gerend; testvérei György, Erzsébet. (Bethlen Gábor.) Csongrád m. lt.
Holchich alias **Szabó** András. (I. Lipót, Laxenburg, 1666 máj. 15.) Publ. Nyitra m. 1668. Pozsony m. lt.
Hornitzky I. Jacquemond.
Horváth István; fogadott testvére János. (III. Ferdinánd, Ratisbona 1653 szept. 3.) Publ. Dicske, 1654 ápr. 8. Hont m. lt.
Horváth Mihály; felesége Kosár . . ., gyermekeik; János, Tamás, Mátyás, Ilona, Euphrosina. (II. Ferdinánd, Bécs 1627 márcz. 28.) Publ. Hont m. Hont m. lt.
Horváth alias Kovács Mátyás; testvére Horváth alias Csizmadia György; Kiskomáromi alias Szabó Mihály és György. (I. Lipót, Bécs 1666 aug. 7.) Publ. Ujhely, Zemplén m. 1666 nov. 4. Hont m. lt.

Horváth I. Papp.

Jacquemond Mihály Angelo; veje Roxer György; felesége Hor-
nitzky Dorottya; Roxer János gyermekei. (I. Lipót, Sopron
1681 máj. 31). Publ. Pelsőcz, Gömör m. 1682. ápr. 29.
Hont m. It.

Janaky Mihály. (1649 ápr. 5). Zala m. It.

Jankovits Ambrus. (II. Mátyás, 1609). Percz Pál rimaszombati
lakos által elzálogosítva. Hont m. It.

Jerer Mátyás; testvérei Miklós, István; atyja Jeremiás. (II. Ferdi-
nánd, Bécs 1656 aug. 6). Publ. Komárom m. 1657. Nemes
Gratza János korponai lakósnál.

Jokesz Mihály; Farkas György és János. (1652 máj. 15). Kassa v. It.

Károly Sámuel. (1692 máj. 20). Szatmár m. It.

Ketze Benedek. Szabolcs m. It.

Khernpaisz familia. Zala m. It.

Király v. Gondán István. (1669 febr. 13). Zala m. It.

Kiskomáromi alias Szabó I. Horváth.

Kis I. Menyhart Kis.

Kiss János. (1715 febr. 8). Zala m. It.

Kiss Mihály, Thakáts Tamás. (1662 máj. 26). Kassa v. It.

Klócz Márton. (VI. Károly). Publ. Komárom m. Komárom m. It.

Kontzos I. Szeőts.

Koós Balázs. (1633). Szeben v. It.

Kóródi Ferencz. VI. Károly 1718 jun. 9). Debreczen v. It.

Kóródi János. (III. Ferdinánd, Bécs 1631 jan. 9). Publ. Szabolcs
m. 1631 decz. 5. Bihar m. It.

Kosár I. Horváth.

Kovaca Miklós. (1650 ápr. 1). Szatmár m. It.

Kovachich János. Varasd m. It.

Kováts I. Tóth.

Kovács I. Meggyesi.

Kovács alias Horváth I. ott.

Kovács alias Szaniszló I. ott.

Köntző István. Szabolcs m. It.

Kövér Mihály. (Rudolf. Prága 1579 decz. 15). Publ. Pozsony m.
1583. Pozsony m. It.

Krigh alias **Possay** András. (I. Lipót, Bécs 1661 jan. 20). Publ.
Torna, Torna m. Bihar m. It.

Krisán I. Magyarai.

Kriston I. Tóth.

Kun Benedek. (1636 máj. 12). Zala m. It.

Kun v. Thury I. ott.

Lehotai alias **Obeszlo** János. (III. Ferdinánd 1642). Fejér m. It.

Lenner János de **Lennerberg;** felesége; fiaik: Tóbiás, Jakab.
(VI. Károly 1717 ápr. 22). Publ. Pozsony m. 1717 máj. 5.
Esztergom m. It.

- Leőkös László.** (II. Rudolf, 1582 febr. 18.) Szakolcza v. lt.
- Lippai I. Szerémy.**
- Literatus János,** kőlozsvári (Báthory Gábor 1609 máj. 26. Publ. Máramaros m. 1610 febr. 20. Bihar m. lt.
- Lőb I. Csukás.**
- Lőrincz János** de Altorja; Miklós, János. (Bécs, 1703). Heves m. lt.
- Lórintz Gáspár.** (1587 decz. 2.) Szatmár m. lt.
- Lucas György és Tontz Márton.** (1627 aug. 27. Szatmár m. lt.
- Magnovits Márton.** (III. Ferdinánd, Pozsony 1646 okt. 2). Publ. Pozsony m. 1649. Pozsony m. lt.
- Magiary György.** (II. Mátyás, Pozsony 1609 okt. 14). Pozsega m. lt.
- Magyari Mihály;** felesége Krisán Erzsébet. (II. Ferdinánd, Bécs 1631 okt. 5). Publ. Göncz, Abauj m. 1632. Bihar m. lt.
- Majdlovits György** (1683 máj. 14). Zala m. lt.
- Malii I. Tóth.**
- Martin Péter** de Karánsebes. (1668). Ung m. lt.
- Martinchits Miklós.** Varasd m. lt.
- Meggyesi István,** Kovács Bálint. (II. Ferdinánd, Sopron, 1625 okt. 29). Publ. Szatmár m. 1626 máj. 13. Bihar m. lt.
- Menyhart Kis Pál.** Szabolcs m. lt.
- Mevesz Erhard;** gyermekei; György, Ábrahám, Jusztina, Euphrosina (II. Ferdinánd, 1655 ápr. 25). Publ. Korpona, Hont m. Hont m. lt.
- Miklovitz András.** (VI. Károly, 1716 decz. 10). Publ. Sáros m. 1717 jan. 17. Arad m. lt.
- Mikoj Kristóf;** testvérei János, István, Márton, Zsuzsánna : unokái : Seidl János, Bohn István. (I. Lipót, Bécs 1659 nov. 12.) Publ. Zólyom m. 1659 okt. 18. Bács m. lt.
- Munkatzi János.** Szabolcs m. lt.
- Nagy alias Adonyi I. ott.**
- Nagy Máté,** nádaslaki (I. Ferdinánd, Bécs 1560).
- Nagy Sebestyén;** fiai : Gáspár, András. (II. Ferdinánd 1629). Publ. Szatmár v. 1630 jul. 1. Ugocsa m. lt.
- Nagy Pákay de Páka.** Szabolcs m. lt.
- Nápoly Márk.** Jászkún kerületek lt.
- Nemes Péter.** Szabolcs m. lt.
- Német alias Czernel, I. ott.**
- Nikos Ferencz** (1609). Ung m. lt.
- Novák I. Agatin.**
- Obeszlo alias Lehotai I. ott.**
- Orbán Péter.** Szabolcs m. lt.
- Ország I. Szeli.**
- Óváry alias Szeőts I. ott.**

Dr. Gyórfy István.

Adattár.

1.

**Rákóczi György kinevezi Csegezi Mihályt Aranyosszék
főkapitányává.**

Segesvár, 1637. november 23.

Georgius Rakoci Dei gratia princeps Transilvaniae partium regri Hungariae dominus et Sicularum comes etc. Generosi egregii et nobilis agiles fideles nobis delicti salutem. Néhai nemzeti vitézlő Naák Farkas hívünk halála után akarván hűségtek eleiben állítandó főgondviselő avagy (főkapitány?) felől gondot viselnünk: Mivel hűségtek magok nem csak egy uttal találattot meg, hogy arra a tisztre magok közül való atyafiait rendelnők, akarván attól is hozzájok kegyelmességünket mutatni, rendeltük hűségtek eleiben főkapitánynak tisztire vitézlő *Csegezi Mihály* hívünket hűségtek között levő nemesség hadnagyát állatni, kit ezután arról adandó donatio levelünk mellett bizonyos commissariusai által is akarunk azon tisztben bé állitanni; de hogy az alatt is hűségtek állapota s dolgai gondviselő nélkül ne legyenek, mostan *Csegezi Mihály* hívünket haza bocsátva magunktól, kegyelmesen hadjuk s — parancsoljuk hűségteknek fejenként addig is a meddig commissariusok be állithatják *Csegezi Mihályt* tisztében, hűségtek mindenekben ő kegyelmétől hallgasson és minden igaz méltó dologban s kiváltképpen a mi parancsolatinkban nekünk minden engedelmességgel legyen. Továbbra ezen dologból levő kegyelmes parancsolatainkat az küldendő commissariusoktól megérti hűségtek. Secus non facturi. Datum in civitate nostra Segesvár, die 23 Novembris anno 1637.

G. Rákoci mpr. (P. H.)

(Kivül) Generosis, egregii et nobilibus judici regio juratis asseroris primoribus pixidariis ac universitati libertinorium sicularum nostrum sedis sicularis Aranyas, fidilibus nobis syncere dilectis.

(Az okmány hátán) Anno 1637. die 30 Novembris Exhibita sunt praesentes tempore futurum lustrationis, in campo possessionis Kövend, eidem universitati nobilium pariter et peditum pixidarii dicti sedis. Melchior Balogy mpr. juratus notarius ejusdem sedis Aranyas.

Kövendi Veress Sándor.

2.

Fenesi Mihály monostori pater Macskási Klárától a Rácz Péter özvegyétől a nála hagyott hordó bort vagy árát és a temetés idején gyászba öltöztetett lovat, mely szokás szerint a papokat illette, — kéri.

Kolozsvár, 1671 szeptember 7.

Istenbéli imádságom ajálása után, Istentől kegyelmednek minden jókat tiszta szüübül kívánok.

E felől kellett kegyelmedet írásom által megtalálnom, emlékezetül kegyelmednek arra, hogy tavaly egy hordó oklósi, pénzen vött borom maradtott vala kegyelmednél, nem lévén módom a lehozatásában, talált vala meg is kegyelmed levele által, hogyha ott hadnám, örömet megadná az árát, kit ott is hagyván, még eddig az árát meg nem küldé kegyelmed. Tudom, hogy feledékenységből talált esni, kérem azért kegyelmedet, küldje meg az árát, volt a bor 44 vider, vöttem 22 forinton, a hordóért kellett adnom, mert különben nem adták, két forintot, teszen 24 forintot; jóllehet tavaly, amely kevés borunk lón, közel egy forintot is megért volna vidre olyan jó bornak. Annakfelette emlékeztetem arra is kegyelmedet, hogy az Istenben elnyugott úr ő kegyelme temetésekor a felöltöztetett lóért, emberséges emberek által mást igirt vala kegyelmed, nálunk régi bevött szokás lévén, hogy valamely urat oratiókkal verses affixiókkal, aki sok elmetöréssel és fáradtsággal jár, eltemetnék, **a fekete gyászban (!) öltöztetett ló minket illet**; meg is szokták mindenütt örömet adni. Kérem azért kegyelmedet azt is küldje meg, mert az asztagot, melyel nekünk és a szegény diákok táplálására hagyott volt az Istenben elnyugott ur, nem a mi fáradtságunkért, hanem lelkéért hatta volt. Ezekre választ várok kegyelmedtől. Isten áldása és kegyes gondviselése alá ajálom kegyelmedet.

Kolozsvárott, 7. napján Szent-Mihály havának 1671.

Kegyelmednek tiszta szüübül szolgál

Fenesi Mihály monostorj pater mpr.

Czím: Néhai nemzetes Rácz Péter uram meghagyatott özvegyének nemzetes Macskási Klárának. Nekem mindenekben tisztelendő asszonyomnak.

(Eredetije összehajtott feliven a gróf Teleki-nemzetség marosvásárhelyi levéltárában, Teleki Sándor-féle oszt. 1270 a/1. sz. a.)

Ifj. Biás István.